

NOVÁ EXPOZICE STŘEDOVĚKÉHO SOCHAŘSTVÍ A MALÍŘSTVÍ V OBLASTNÍM MUZEU V CHOMUTOVĚ

RENÁTA GUBÍKOVÁ

Obr. 1. Pohled do expozice *Všemu světu na útěchu*. Foto: David Stecker, 2014.

Dne 16. října 2013 Oblastní muzeum v Chomutově slavnostně otevřelo novou stálou expozici s názvem **Všemu světu na útěchu – sochařství a malířství na Chomutovsku 1350–1590**. Po více jak třiceti letech tak došlo k zásadní reinstalaci a obnově stálé expozice, jejíž počátky se formovaly již v první polovině 20. století. Architektonické řešení nové expozice bylo svěřeno Pavlu Kolíbalovi, který je vytvořil společně se svým otcem, známým umělcem Stanislavem Kolíbalem, a architektem Petrem Tejem. Pojetí celé expozice v podání těchto architektů je minimalistické, ponechává působení atmosféry unikátních pozdně gotických prostorů a dává především vyniknout vystaveným artefaktům.

Zároveň s expozicí otevřelo Oblastní muzeum v Chomutově také krátkodobou výstavu s názvem **Josef Opitz 1890–1963**, která zde byla k vidění do konce dubna roku 2004. Společné otevření obou výstavních projektů nebylo náhodné. Josef Opitz se v první polovině 20. století významně podílel na formování chomutovské muzejní sbírky středověkého sochařství a malířství a tomuto tématu věnoval celou řadu svých kvalitních studií, publikací a výstavních

projektů mimořádného rozsahu. Výstava však nepřibližovala pouze Opitzovu badatelskou a publikační činnost v oblasti severozápadních Čech, ale také jeho významnou a bohatou kariéru v Praze, kde postupně pracoval v takových institucích, jako byla Národní knihovna, Karlova univerzita, Akademie výtvarných umění či Národní muzeum. Těžištěm výstavy ovšem byly Opitzovy životní a kariévní osudy v poválečném období, kdy nejdříve působil se svou rodinou v bavorské vesničce Finsterau a později v univerzitním městě Tübingen. V tomto období se Opitz intenzivně věnoval zejména malbě a kresbě, a tak byla na výstavě díky spolupráci s bavorským Freilichtmuseum ve Finsterau představena celá řada originálů jeho výtvarné tvorby. Výstava byla zpracována jako putovní, a tak se mohou případní zájemci o její prezentaci ve svých prostorech obrátit na Oblastní muzeum v Chomutově s žádostí o její zapůjčení.

V návaznosti na oba výše představené výstavní projekty uspořádalo chomutovské muzeum také **mezinárodní vědeckou konferenci „Josef Opitz a umění na Chomutovsku a Kadaňsku 1350–1590“**, která

Obr. 2. Mistr I. W., Želinský oltář, 1526, Oblastní muzeum v Chomutově, detail. Foto: David Stecker.

proběhla 17. a 18. října 2013 na městské radnici a její uskutečnění bylo umožněno díky podpoře Statutárního města Chomutova. Vystoupilo zde celkem 19 přednášejících, z toho 12 z Čech, šest z Německa a jeden z Polska. Čeští přednášející zastupovali přední instituce v oboru historie a dějin umění, jako je Národní muzeum, Národní galerie, Národní památkový ústav, Univerzita Karlova v Praze, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Státní okresní archiv v Litoměřicích a Kadani, či Ústav archeologické památkové péče SZ Čech v Mostě. Mezi českými přednášejícími nechyběli ani zástupci z řad restaurátorů. Němečtí a polští přednášející reprezentovali Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas v Lipsku, univerzitu v Berlíně, dómské proboštství v Míšni, skanzen Freilichtmuseum ve Finsterau či univerzitu Martina Luthera v Halle-Wittenbergu a Center for Slavic Art Studies v polské Wroclavi. Příspěvky byly rovnoměrně rozloženy do dvou tematických bloků. Jeden blok se věnoval osobnosti Josefa Opitze, jeho práci, působení v regionu Chomutovska a Kadaňska i na předních pražských institucích, poválečnému životu a činnosti v Německu, umělecké tvorbě a také jeho složitým životním osudům. Příspěvky tohoto bloku pomohly dosadit chybějící informace do skládačky našich vědomostí o této mimořádné osobnosti. Druhý blok se věnoval oboru dějin umění a byl zaměřen na téma, které bylo

stěžejním zájmem Josefa Opitze v rámci jeho předválečné badatelské činnosti – tedy středověké a raně novověké umění severozápadních Čech, přičemž příspěvky se zaměřovaly zejména na region Chomutovska a Kadaňska. Zastoupena byla široká škála dílčích témat od architektury, přes malířství a sochařství, otázky dílenské praxe středověkých mistrů, až po kastelologii a restaurátorství. Některé příspěvky také přinesly velmi aktuální výsledky z výzkumu fenoménu umělecké výměny ve vrcholném i pozdním středověku mezi českou a saskou stranou Krušných hor a dalších témat, která zkoumají kulturní i historické vztahy česko-saské oblasti ve sledovaném období. Část příspěvků také propojila témata obou bloků a přinesla velmi očekávané informace o dnešním významu a aktuálnosti Opitzových výzkumů na poli dějin umění.

V průběhu roku 2015 bude vydán sborník z konference, který představí všechny přednesené příspěvky v české i německé verzi a bude doplněn bohatou obrazovou přílohou.

Obr. 3. Pohled do výstavy Josef Opitz 1890–1963. Foto: David Stecker, 2014.

Obr. 4. Konference Josef Opitz a umění na Chomutovsku a Kadaňsku 1350–1590, zasedací sál magistrátu města Chomutova. Foto: Hugo Sedláček, 2013.